

Konsekvensbeskrivning

Om den gällande översiktsplanen ändras genom tillägg ska sambanden och konsekvenserna för översiktsplanen som helhet redovisas (plan- och bygglagen 3 kap. 23 §). En översiktsplan ska miljöbedömas för att hänsyn till miljön ska tas på ett tidigt stadium i planeringen. Inom ramen för en miljöbedömning ska kommunen upprätta en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) där den betydande miljöpåverkan som planen kan tänkas medföra identifieras, beskrivs och bedöms.

Samtliga bestämningsfaktorer från kommunledningsförvaltningens *Checklista – att välja bestämningsfaktorer utifrån miljö kvalitetsmål och folkhälsomål i konsekvensbedömningar* har valts ut för att ingå i konsekvensbeskrivningen för Östersund 2040. Det är endast ett fåtal bestämningsfaktorer som påverkas av Kulturmiljöprogrammet etapp 2 och dessa är utspridning eller förtätning av bebyggelse, tillgång till god arkitektur, tillgång till kulturmiljöer och tillgänglighet till, i och mellan byggnader.

Utspridning eller förtätning av bebyggelse Östersund 2040 anger att vi ska bygga på den infrastruktur vi har samt att vi ska bygga staden och tätorterna inåt genom bland annat förtätning. Oavsett om det finns ett kulturmiljöprogram eller inte ska förtätning ske med hänsyn till den befintliga miljön. Kulturmiljöprogrammet bidrar med att peka ut vilka miljöer och hus som är särskilt värdefulla och konsekvensen av programmet är oförändrat.

Tillgång till god arkitektur Östersund 2040 anger att utbyggnaden av staden ska ta fasta på stadens karaktärsdrag och landskapets förutsättningar. Stads- och landskapsbild ska bevaras och utvecklas så att de estetiska värdena består. Kulturmiljöprogrammet bidrar till att lyfta fram de kvaliteter staden har i form av dess miljöer och hus och underlättar det fortsatta arbetet med att bevara och samtidigt utveckla staden. Kulturmiljöprogrammet innebär därför en förbättring.

Tillgång till kulturmiljöer Östersund 2040 anger att kulturhistorisk värdefull bebyggelse ska ses som en värdefull resurs och förutsättning för en god livsmiljö. Kulturmiljöer ska tas tillvara och utvecklas som en resurs för framtiden. Kulturmiljöprogrammet synliggör de hus och miljöer som är värda att bevara och det innebär en förbättring.

Tillgänglighet till, i och mellan byggnader Östersund 2040 anger ambitionen att synsättet "Design för alla" ska användas för att skapa tillgängliga miljöer. Den fysiska tillgängligheten ska vara sådan att ingen utsätts för utanförskap, maktlöshet och praktiskt beroende av andra människor. De utpekade husen i klass A och vissa bebyggelseområden bedöms ha värden av sådan art att de kan innebära hinder för att vissa tekniska egenskapskrav som t ex tillgänglighet inte kan tillgodoses fullt ut. Förvanskningförbudet gäller oavsett om det finns ett kulturmiljöprogram eller inte och konsekvensen av kulturmiljöprogrammet är därför oförändrat.

Samband med Översiktsplanen 2040.

Kulturmiljöprogrammet bedöms vara förenligt med översiktsplanen Östersund 2040. Texten nedan är hämtad ur översiktsplanen.

Strategier som berör kulturmiljövärden

Förtäta staden på ett bra sätt

Gemensamt för all förtätning är att den ska anpassas till platsens karaktär och ta hänsyn till kulturhistoriska och arkitektoniska värden. Vid omvandling i staden där vi har få gröna miljöer ska man istället försöka att tillskapa nya parker och gröna kvaliteter.

Utveckla stadens attraktivitet

Med sin måttfulla skala samt sin spännande och varierade arkitektur, erbjuder stadskärnan höga upplevelsevärden som är viktiga att bygga vidare på. Den kulturhistoriskt värdefulla bebyggelsen är en värdefull resurs och förutsättning för en god livsmiljö.

Utgå från stadens karaktärsdrag

Östersund är staden som ligger på sluttningarna öster om Storsjön och från flera platser ges det unika utblickar mot fjällvärlden och Storsjön. På Frösön blandas tät bebyggelse från tiden som egen köping med ett attraktivt kulturlandskap med hänförande fjällutsikt. Sluttningslägena på Östersund- och Frösösidorna gör att stadsbebyggelsen är mycket överblickbar från många håll. Från Frösön ser man stadens taklandskap med de karaktäristiska röda och svarta plåttaken. Staden har måttliga hushöjder med en tydlig siluett med ett fåtal landmärken; Arctura, Rådhuset, Kanslihuset, på Campus, Stora kyrkan och hotell Östersund (numera Scandic).

Utbyggnaden av staden ska ta fasta på stadens karaktärsdrag och landskapets förutsättningar. Vid förtätningar på höjden ska fortfarande en tydlig skillnad finnas mellan bebyggelsemassa och landmärken så att Östersunds siluett kvarstår.

Bygg vidare på den egna identiteten

Tätorterna är fristående samhällen med en egen identitet. Detta bör man ta hänsyn till när man väljer bebyggelsestruktur och arkitektur.

Ställningstagande allmänna intressen, kulturmiljö

Övergripande

- Östersunds kommun ska verka för att synliggöra, bevara och bruka kulturmiljön på bästa sätt. Urval av kulturmiljöer och byggnader ska göras i en öppen och demokratisk dialog, samt ge perspektiv på samhällsutvecklingen och spegla den kulturhistoriska mångfalden.

Riksintressen

- Riksintresse för Östersunds stad, Z27. Särskild hänsyn ska tas till den ursprungliga rutnätsplanen i Östersunds centrum med sitt gatunät och sin kvartersstruktur. Byggnader som kommunen pekat ut som värdebärande för riksintresse för kulturmiljövården ska uppmärksammas vid planläggning och bygglovgivning.
- Riksintresse för Storsjöbygden, Z25. Storsjöns centralbygd, omfattar ett mycket stort område med skiftande bebyggelse och landskapsförhållanden. Kommunens ambition är att bevara och tillvarata uttrycken för riksintresset, det vill säga det öppna jordbrukslandskapet med radbyar och äldre gårdar, medeltida kyrkor med mera. I ett kommande kulturmiljöprogram för landsbygden ska kommunen i dialog med Länsstyrelsen precisera närmare hur riksintresse Z25 ska tas tillvara.

Värdefulla miljöer

- Kulturmiljöprogram ska tas fram i tre etapper. Etapp 1 för Östersunds centrum – riksintresse Östersund Z27- genomförs parallellt med framtagandet av denna översiktsplan. 2011 års nyinventering av Östersunds centrum ska ligga till grund för arbetet. Etapp 2 planeras omfatta övrig tätort och etapp 3 landsbygden. De antas som tillägg till Östersund 2040 under 2014-2016.

Byggnader

- En betydande andel av de särskilt värdefulla byggnaderna förses med rivningsförbud/ skyddsbestämmelser (q) och/eller varsamhetsbestämmelser (k) vid detaljplaneläggning. Urvalet av dessa byggnader ska vara allsidigt och spegla kommunens kulturella, historiska och arkitektoniska arv från olika tider, platser och sociala miljöer. Även senare bebyggelse, från perioden 1940-79, som inte uppmärksammas tidigare ska ingå i urvalet. Det gäller också byggnader som är av betydelse för de mindre tätorternas historia. Kulturmiljöprogrammet ska vara vägledande i detta arbete.

Fornlämningar

- Fornlämningar är skyddade enligt lag och omfattar både kända och okända lämningar. De är av stor vikt för förståelsen av vår historia och ska bevaras och tillvaratas i planeringen.